

Ιερά Μονή Αγίου Παντελεήμονος Τήλου

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Η Μονή απέχει από το Μεγάλο Χωριό περίπου 7 Km και είναι σκαρφαλωμένη στον «Κρύαλλο», μια απόκρημνη βουνοπλαγιά της δυτικής πλευράς του νησιού, 270 μ. πάνω από την στάθμη της θάλασσας, σε θέση μοναδικού φυσικού κάλλους, η οποία της εξασφάλιζε προστασία από τις συχνές πειρατικές επιδρομές. Ιδρύθηκε, σύμφωνα με την παράδοση, από τον Ιερομόναχο Ιωνά, που καταγόταν από την Κρήτη, ο οποίος κατά την διάρκεια προσκυνηματικού ταξιδιού του στους Αγίους Τόπους, ναυάγησε στην Τήλο. Εκεί, θεμελίωσε το Μοναστήρι, μετά από όραμα, στο οποίο του εμφανίστηκε ο Άγιος Παντελεήμων και του εξέφρασε την επιθυμία του αυτή.

Η ίδρυση της Μονής κατά την επικρατέστερη άποψη, ανάγεται ίσως στον 14ο αι. Τα χρόνια που ακολούθησαν, το Μοναστήρι ερειπώθηκε αλλά επανιδρύθηκε λαμπρότερο το έτος 1480, μετά την μεγάλη νίκη των Χριστιανών κατά των Τούρκων, που πολιορκούσαν την Ρόδο και συντελέστηκε την ημέρα της μνήμης του Αγίου (27 Ιουλίου). Οι Τηλιακοί που συμμετείχαν στην μάχη, είχαν την απόλυτη βεβαιότητα και πίστη, ότι η νίκη ήταν του Αγίου και ως εκ τούτου επιστρέφοντας στο νησί τους, ανοικοδόμησαν την Μονή του μεγάλου τους Προστάτη. Από τον 16ο αι. αρχίζει στο Μοναστήρι μεγάλη οικοδομική δραστηριότητα. Κτίζεται ο πανύψηλος αμυντικός πύργος του και το έτος 1703 επί ηγουμενείας του ιερομονάχου Λαυρεντίου, ανακατασκευάζεται το σημερινό Καθολικό, σε ρυθμό Βυζαντινό σταυροειδή εγγεγραμμένο μετά τρούλλου.

Λίγα χρόνια μετά εμπλουτίζεται με ιδιαίτερο ξυλόγλυπτο τέμπλο, που χρονολογείται το έτος 1714. Το έτος 1776 ο Γρηγόριος ο Συμαίος αγιογραφεί τον Ναό, με την χαρακτηριστική τεχνοτροπία της Συμائيκής αγιογραφικής παραδόσεως. Παλαιότατη είναι και η θαυματουργή Εικόνα του Αγίου. Πιθανόν να χρονολογείται από τον 15ο αι., πλην όμως επαργυρώθηκε το έτος 1839 επί ηγουμενείας ιερομονάχου Μακαρίου, διά χειρός Νικ. Λούρου, σύμφωνα πάντα με την αργυροσκάλιστη επιγραφή της.

Η Μονή, παρά τα μαύρα χρόνια της Οθωμανικής σκλαβιάς, γνώρισε μεγάλη

οικονομική δύναμη και ευμάρεια, που της επέτρεπαν την άσκηση πλούσιου Εκκλησιαστικού, κοινωνικού αλλά και εθνικού έργου. Πρωτίστως διέσωσε την εθνική ταυτότητα των κατοίκων και λειτούργησε ως χώρος πνευματικού και εθνικού αναβαπτισμού τους. Τα δύσκολα αυτά χρόνια μεριμνά εμπράκτως για την παιδεία αναλαμβάνοντας την δαπάνη λειτουργίας Σχολείου, ιδρύει Δημοτικό φαρμακείο, καταβάλλει τους μισθούς μονίμου Ιατρού, κατασκευάζει δημόσια κοινωφελή έργα, ενισχύει απόρους, οργανώνει συσσίτιο ορφανών παιδιών, απασχολεί έμμισθους εργάτες, βοσκούς κ. τ. λ.

Σήμερα, στους υλόφρονες καιρούς μας ο Σεβ. Μητροπολίτης Σύμης και Τήλου κ. Χρυσόστομος έχει τοποθετήσει στην Μονή τον π. Εμμανουήλ Πόκκια, ο οποίος αφιερωμένος στην χάρη του Αγίου, συνεχίζει ταπεινά και αθόρυβα το πολυσχιδές πνευματικό, κοινωνικό και εθνικό της έργο, πιστός στις ιερές παρακαταθήκες και την ένδοξη ιστορία της.

Το Μοναστήρι πανηγυρίζει κάθε χρόνο την 27η Ιουλίου, ημέρα κατά την οποία – εκτός των λατρευτικών λειτουργικών τελετών – λαμβάνει χώρα και το παραδοσιακό λαϊκό πανηγύρι, κάτω από τα αιωνόβια πλατάνια της Μονής, δίπλα από το τρεχούμενο αγίασμα του θαυματουργού Αγίου. Τούς θερινούς μήνες είναι καθημερινά επισκέψιμο και ο προσκυνητής φτάνει εκεί, είτε με αυτοκίνητο, είτε με το Δημοτικό Λεωφορείο.

Τηλ. 22420 31676 & 6946 151019

(Περισσότερες φωτογραφίες από το Ιερό αυτό Προσκύνημα, μπορείτε να βρείτε στη σχετική ανάρτηση της Φωτοθήκης της “Πεμπτουσίας”)